

‘Quickscan natuurtoets bestemmingsplan Buitenvaart I, Hoogeveen’

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

Colofon

Titel: **'Quickscan natuurtoets bestemmingsplan Buitenvaart I, Hoogeveen'**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 11-022

Status: Definitief rapport

Datum: 26 april 2011

Auteur: Ing. M.(Martijn) Bunskoek

Veldonderzoek: Ing. M.(Martijn) Bunskoek

Eindredactie: Ir. A.B. (Arjen) Goutbeek

Opdrachtgever: Gemeente Hoogeveen

Contactpersoon: J.H. (Johanna) de Vries

EcoGroen Advies BV

Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2011)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Bunskoek, M. (2011). 'Quickscan natuurtoets bestemmingsplan Buitenvaart I, Hoogeveen'; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 11-022 EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel van dit rapport	1
1.2	Algemene opzet.....	2
2	Gebiedsbescherming	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet.....	3
2.3	Nota Ruimte.....	3
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	5
3.1	Toetsingskader	5
3.2	Methode.....	5
3.3	Flora	6
3.4	Fauna	6
4	Ecologische paragraaf.....	9
5	Geraadpleegde bronnen.....	10
Bijlage		
I.....	Kaart potenties Poelkikker	
II.....	Kaart potenties Grote modderkruiper	
III.....	Kaart potenties Groene glazenmaker	
IV.....	Wettelijk kader	

1.2 Algemene opzet

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op één locatiebezoek en bekende verspreidingsgegevens. Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot eventuele toekomstige ingrepen in het bestemmingsplangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht natuurbeleid uitwerking heeft op het bestemmingsplangebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten binnen het bestemmingsplangebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de bestemmingsplanactualisatie op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te kunnen voorkomen, deze zijn samengevat in een (bestemmingsplan)paragraaf ecologie (hoofdstuk 4).

2 Gebiedsbescherming

2.1 Inleiding

In dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Nota Ruimte, in provinciaal ruimtelijk beleid uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzengebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten.

2.2 Natuurbeschermingswet

In de Natuurbeschermingswet is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd en wordt de bescherming van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten geregeld. Op voorhand dient beoordeeld te worden of activiteiten of ingrepen in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen beschermde waarden van deze gebieden.

Omdat het bestemmingsplangebied niet in of in de nabijheid ligt van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten en de bestemmingsplanactualisatie bovendien een geheel conserverend karakter heeft, zal in dit onderzoek verder geen uitgebreide toetsing aan de Natuurbeschermingswet plaatsvinden. Op basis van de aard van de bestemmingsplanactualisatie in combinatie met de ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden kan echter worden gesteld dat deze geen negatieve effecten op de instanhouddoelen met zich mee zullen brengen.

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De Nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling wordt de EHS gerealiseerd en worden ondermeer ganzenfoerageer- en weidevogelgebieden aangewezen.

EHS

Door het rijk en provincies is een beleidskader opgesteld met de spelregels die gelden bij ingrepen binnen de EHS. In dit beleidskader is aangegeven dat ingrepen met significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS alleen onder voorwaarden worden toegestaan. In dit kader moet allereerst in beeld worden gebracht wat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in of nabij het plangebied zijn. Provincies hebben het rijksbeleid doorvertaald in het provinciaal beleid.

Binnen de EHS geldt de 'Nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat een bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Het meest dichtbij gelegen onderdelen van de EHS - enkele bospercelen ten zuiden van het bestemmingsplangebied- liggen op ruim 1,3 kilometer afstand van het bestemmingsplangebied.

Er zal ten gevolge van het conserverende bestemmingsplan geen effect optreden op de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS.

Natuur buiten de EHS

Ook buiten de EHS zijn natuurwaarden en natuurgebieden aanwezig. Deze waarden zijn weergegeven in de POP II kaart 7 'Ecologische structuren'. Het betreft ondermeer gebieden met waarden voor ganzen, zwanen en steltlopers, gebieden met botanische waarden in sloten, soortenrijke loofbosjes en vennen en veentjes. Recent is het POP II komen te vervallen om plaats te maken voor de Omgevingsvisie (Provincie Drenthe 2010). De ecologische structuurkaart is sindsdien komen te vervallen. Wel vormt de kaart nog een waardevolle informatiebron om te bepalen of ecologische structuren aanwezig zijn.

Op de genoemde kaart is te zien dat langs de zuidoostkant van het bestemmingsplangebied een 'ecologische verbinding via sloten vaarten en/of wijken' is aangegeven.

Een conserverend bestemmingsplan zal geen negatieve effecten hebben op genoemde ecologische structuren. De bestemmingsplanactualisatie heeft daarom geen negatieve effecten op natuurwaarden buiten de EHS.

3 Flora en fauna van het onderzoeksgebied

3.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet verplicht een ieder die ruimtelijke ingrepen of andere activiteiten wil ontplooiën, na te gaan in hoeverre dit negatieve effecten kan hebben op van nature in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten - ongeacht of deze beschermd zijn of niet. De zorgplicht van artikel 2 uit de Flora- en faunawet stelt dat optredende negatieve effecten zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd dienen te worden. Voor schade aan juridisch zwaarder beschermde soorten kan de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet bij het Ministerie van LNV noodzakelijk zijn.

Aangepaste beoordeling ontheffingen Flora- en faunawet

Tot voor kort was het noodzakelijk voor het verwijderen, verstoren of beschadigen van een vaste verblijfplaats een ontheffing op de Flora- en faunawet aan te vragen. Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling van ontheffingsaanvragen van de Flora- en faunawet voor ruimtelijke ingrepen aangepast. Sinds 26 augustus van dat jaar wordt daardoor gewerkt volgens een nieuw stroomschema (zie Bijlage 1) en is het in veel gevallen niet meer noodzakelijk om een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen (Dienst regelingen 2009).

Voor tabel 1-soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een automatische vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Voor tabel 2-soorten zijn drie opties mogelijk:

- 1) Werken volgens de eisen van een goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet;
- 2) Het aanvragen van een reguliere ontheffing;
- 3) Het opstellen van een ecologisch werkprotocol indien aangetoond kan worden dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort behouden blijft.

Overigens is het bij de eerste twee gevallen ook noodzakelijk om een op de situatie toegesneden ecologisch werkprotocol op te stellen.

Voor tabel 3-soorten en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn twee opties mogelijk:

- 1) Het aanvragen van een reguliere ontheffing;
- 2) Het opstellen van een ecologisch werkprotocol indien aangetoond kan worden dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort behouden blijft en dat de soort binnen het leefgebied succesvol kan (blijven) overwinteren, foerageren en/of voortplanten tijdens en na uitvoering van de plannen.

Hierbij geldt voor het aanvragen van ontheffing dat ook een ecologisch werkprotocol opgesteld moet worden waarin de te nemen mitigerende maatregelen beschreven worden.

3.2 Methode

Op 16 maart 2011 is een veldbezoek in het onderzoeksgebied uitgevoerd. Tijdens dit bezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (zogenaamde tabel 2- en 3-soorten). Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: flora, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4

Geraadpleegde bronnen) en expert judgement, een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

In dit hoofdstuk worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht. Een toelichting op de beschermingsstatus is gegeven in bijlage I.

3.3 Flora

Het bestemmingsplangebied betreft een gevarieerd terrein met bebouwing, verharding, beplanting, braakliggend terrein en diverse watergangen en waterpartijen. De meeste braakliggende percelen waren erg nat en daardoor slechts deels gemaaid.

Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied. Wel is de Rode Lijstsoort ('gevoelig') Krabbenscheer aangetroffen in een waterpartij aan de Meester Cramerweg, nabij de toegangsweg tot het bedrijventerrein (kaart bijlage III). Omdat het gebied in het vroege voorjaar is bezocht is overigens geen betrouwbare uitspraak te doen over de aanwezige en/of te verwachten plantensoorten en vegetaties. Gezien de terreingesteldheid en geraadpleegde literatuur (waaronder de NDFF) kunnen in het bestemmingsplangebied Zwanenbloem en Gewone dotterbloem (tabel 1-soorten) worden verwacht in en langs de aanwezige wateren. In bermen en onder beplanting kan de Brede wespenorchis worden verwacht (tabel 1-soort). Zwaarder beschermde en/of bedreigde soorten worden in het plangebied niet verwacht.

Omdat dit een volledig conserverend bestemmingsplan betreft zijn geen groeiplaatsen van laag beschermde en bedreigde plantensoorten in het geding. Voor laag beschermde planten geldt overigens automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

Krabbenscheer is een belangrijke plant voor de strikt beschermde Groene glazenmaker, in paragraaf 3.4 wordt deze soort nader toegelicht.

3.4 Fauna

Informatie verkregen uit de NDFF en geraadpleegde literatuur laat een waarneming zien van Grote modderkruiper (tabel 3-soort / Rode Lijst 'kwetsbaar') net ten oosten van bedrijventerrein Buitenvaart I. Beschreven waarneming is weergegeven op de kaart in bijlage II. Er zijn geen waarnemingen bekend van andere zwaarder beschermde fauna (tabel 2/3-soorten) in het bestemmingsplangebied. Van vleermuizen en Steenmarter kunnen echter vaste verblijfplaatsen in het bestemmingsplangebied aanwezig zijn.

Hoewel de natuurwaarden in het bestemmingsplangebied laag zijn is het voorkomen van sommige beschermde soorten of soortgroepen echter niet uit te sluiten. Zij worden daarom onderstaand nader besproken.

Vleermuizen

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen duidelijkheid te hebben over het al dan niet voorkomen van vleermuizen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in de Europese Habitatrichtlijn en zodoende strikt beschermd. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden en dat in geval van onvermijdelijke schade ontheffing aangevraagd moet worden bij het ministerie van EL&I. Daarnaast kunnen er mitigerende of compenserende eisen gesteld worden aan de uitvoering van de plannen.

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, etc. Verblijfplaatsen kunnen in het bestemmingsplangebied aanwezig zijn in de woningen aan de Hollandscheveldsche Opgaande en de Langedijk. Omdat dit een volledig conserverend bestemmingsplan betreft zijn geen (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen in het geding. Wanneer bij eventuele toekomstige ontwikkelingen bebouwing wordt gesloopt is aanvullend onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Potentiële vliegroutes en foerageergebied

Vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen genieten binnen de Flora- en faunawet alleen juridische bescherming indien deze onmisbaar zijn voor het voortbestaan van een populatie. Bij sloop en renovatie van bebouwing en het snoeien of kappen van bomen in het bestemmingsplangebied dient altijd rekening gehouden te worden met de functies die deze elementen voor vleermuizen kunnen hebben. Bij ontwikkelingen passend binnen het huidige conserverende bestemmingsplan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen.

Steenmarter

Steenmarter (tabel 2-soort) is een soort die regelmatig in het stedelijk gebied voorkomt. Bekend is dat binnen het leefgebied van Steenmarter tientallen schuilplaatsen worden gebruikt zoals takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, zolders en kruipruimten; slechts een gering aantal (3-5) hiervan wordt regelmatig gebruikt (Lange *et al.* 1994). Op het bedrijventerrein en in de woningen langs de Hollandscheveldsche Opgaande en de Langedijk kan in principe in elk gebouw een potentiële vaste verblijfplaats van Steenmarter aanwezig zijn.

Hoewel Steenmarter mobiel is en meerdere verblijfplaatsen gebruikt is het van belang om bij sloop van bebouwing onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van deze soort te doen. In het geval van onvermijdelijke schade aan de soort dienen vervolgstappen te worden genomen (zie §3.2).

Broedvogels

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verstoring of schade aan broedvogels, hun nesten en jongen. Er mogen daarom geen storende of schadelijke activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden opgestart of uitgevoerd.

Binnen de Flora- en faunawet zijn een aantal vogelsoorten aangewezen waarvan de nesten en hun functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn. Het betreft in functie zijnde nesten van broedvogels als uilen en roofvogels, maar ook de Huismus staat op de aangepaste lijst. Naar verwachting komt in het bestemmingsplangebied de Huismus verspreid voor in de bebouwing langs de Langedijk en Hollandscheveldsche Opgaande.

Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen is bij sloop van bebouwing en bij verwijdering van groenstructuren (van belang voor de functionaliteit van een verblijfplaats) noodzakelijk. In het geval van onvermijdelijke schade dienen vervolgstappen te worden genomen (zie §3.2).

Door zorgvuldig te werken en de uitvoering op te starten buiten het broedseizoen van de overige aanwezige vogels, is het mogelijk verstoring of beschadiging van broedbiotopen van vogels te voorkomen. Indien blijkt dat broedvogels afwezig zijn is het ook mogelijk om binnen de broedperiode van vogels aan te vangen met de werkzaamheden.

Overige soortgroepen

Amfibieën

Op verschillende braakliggende percelen in het bestemmingsplangebied zijn ondiepe wateren aangetroffen die gezien de aanwezige vegetatie een groot deel van het jaar waterhoudend zijn. Ten zuiden en oosten van Hoogeveen zijn populaties bekend van de strikt beschermde Poelkikker (tabel 3-soort). Op de kaart in bijlage I zijn de (potentiële) voortplantingsbiotopen van deze soort in het bestemmingsplangebied weergegeven. Wanneer de locaties waar biotopen zijn aangetroffen bouwrijp gemaakt gaan worden is een aanvullende check voorafgaande aan de werkzaamheden noodzakelijk. Dit dient te gebeuren in de periode mei - juli, de soort is dan het meest actief. In het geval van onvermijdelijke schade aan de soort dienen vervolgstappen te worden genomen (zie §3.2).

Vissen

In een watergang net ten oosten van het bestemmingsplangebied is de strikt beschermde Grote modderkruiper (tabel 3-soort) bekend (zie kaart in bijlage II). Deze watergang staat in open verbinding met de wateren binnen het bestemmingsplangebied. Het voorkomen van Grote modderkruiper binnen het bestemmingsplangebied is daarom op voorhand niet uit te sluiten. Aangezien dit een conserverend bestemmingsplan betreft zijn geen ontwikkelingen te verwachten met betrekking tot de aanwezige wateren. Bij eventuele toekomstige ontwikkelingen (vergravingen oevers en dempingen) is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van Grote modderkruiper vereist op de betreffende locaties. In het geval van onvermijdelijke schade aan de soort dienen vervolgstappen te worden genomen (zie §3.2).

Groene glazenmaker

In het bestemmingsplangebied is een groeiplaats bekend van Krabbenscheer (Rode Lijst 'gevoelig'), zie hiervoor de kaart in bijlage III. Deze plant is belangrijk voor de strikt beschermde en bedreigde libellensoort Groene glazenmaker (FF-wet tabel 3/Rode Lijst: bedreigd). Deze soort zet zijn eieren namelijk uitsluitend af op Krabbenscheer. Er zijn enkele kleine populaties ten oosten en zuidoosten van Hoogeveen bekend (Van de Wetering 2007). Aangezien de groeiplaatsen één van de weinige resterende zijn in zuid-Drenthe zou het grotendeels verwijderen ervan (bijvoorbeeld bij schoningswerkzaamheden) ernstige negatieve effecten kunnen hebben op de Groene glazenmaker in de regio. Zorgvuldig beheer garandeert een duurzaam voortbestaan van de groeiplaats van Krabbenscheer en daarmee ook de Groene glazenmaker. Mochten er door de toekomstige ontwikkelingen effecten optreden aan de groeiplaatsen van Krabbenscheer (bijvoorbeeld door (schonings)werkzaamheden of het dempen van watergangen) dan is nader onderzoek naar de aanwezigheid van Groene glazenmaker noodzakelijk. In het geval van onvermijdelijke schade aan de soort dienen vervolgstappen te worden genomen (zie §3.2).

4 Ecologische paragraaf

In het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met Europese en nationale wetgeving en beleid ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. De gevolgen van natuurwet- en regelgeving voor dit bestemmingsplan zijn in beeld gebracht in een natuurtoets.

Voor wat betreft de gebiedsbescherming geldt dat in en in de nabijheid van het plangebied geen sprake is van gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied en de EHS. Effecten van de bestemmingsplanactualisatie op dergelijke gebieden zijn dan niet te verwachten en een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en de Nota Ruimte is dan ook niet aan de orde.

Bij de soortenbescherming is de Flora- en faunawet van belang en eventueel het provinciaal soortenbeleid. In de Flora- en faunawet wet is bepaald dat beschermde dieren die in de wet zijn of worden aanwezen, niet gedood, gevangen of opzettelijk verontrust mogen worden, dat planten niet geplukt of verzameld mogen worden en dat het niet is toegestaan om nesten, hopen of andere vaste rust- verblijfplaatsen van dieren te beschadigen, vernietigen of te verstoren. Het bevoegd gezag kan onder voorwaarden een ontheffing van de verbodsbepalingen verlenen.

Uit de natuurtoets komt naar voren dat de ecologische kwaliteiten van het plangebied beperkt zijn. Binnen het bestemmingsplangebied zijn - met uitzondering van broedvogels, zoogdieren en Grote modderkruiper- geen juridisch zwaarder beschermde soorten van Flora- en faunawet Tabel 2/3 of 'bedreigde' of 'ernstig bedreigde' soorten van Rode lijsten bekend. Op basis van de aanwezige biotopen kunnen echter wel vleermuizen en nesten van jaarrond beschermde broedvogels verwacht worden in bomen of bebouwing. Mogelijk is ook een vaste verblijfplaats van de middelhoog-beschermde Steenmarter (Flora- en faunawet Tabel 2) aanwezig. Daarnaast komen mogelijk Poelkikker en Groene glazenmaker voor in het gebied.

Bij ruimtelijke ingrepen en activiteiten in het bestemmingsplangebied dient altijd rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. Voor elk voornemen waarvan niet met zekerheid is uit te sluiten dat er effecten op beschermde soorten optreden is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Omdat sprake is van een volledig conserverend bestemmingsplan wordt het bestemmingsplan op het punt van vigerende natuurwet- en regelgeving uitvoerbaar geacht. Bij eventuele toekomstige ontwikkelingen (waaronder ook het bouwrijp maken van nu braakliggende percelen) dient wel rekening te worden gehouden met een aantal soorten. Afhankelijk van de ingreep kan aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen, Steenmarter, Grote modderkruiper, Poelkikker en Groene glazenmaker.

5 Geraadpleegde bronnen

- Brandhof, P.M. van den (2007). Ecologische verkenning van natuurwaarden op 20 mogelijke uitbreidingslocaties in de gemeente Hoogeveen; Een beoordeling en vergelijking van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 06-248. EcoGroen Advies, Zwolle.
- Brink, Henk, van den, Arend van Dijk, Ben van Os en Peter Venema. (1996). Broedvogels van Drenthe. Provincie Drenthe/Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe/SOVON Vogelonderzoek Nederland. Van Gorcum. Assen.
- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV.
- Brouwer, T, B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Schepers & P.P. Schollema (2008). Vissenatlas Groningen Drenthe.
- Creemers, R.C.M.& J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dijkstra, A.C.J., J. de Vries & B.J. Hoentjen (2003). Dagvlinders in Drenthe. Voorkomen en verspreiding 1990-2001. Vlinderwerkgroep Drenthe.
- Dienst Regelingen (2009a) Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen (2009b) Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Heusden W.R.M. van & S.J. Vreugdenhil (2008). Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Concept, Versie 1.1. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van LNV.
- Hustings, F.J. & J.W. Vergeer (red.), 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels (1998-2000). KNNV-Uitgeverij.
- Lange E., P. Twisk, A. van Winden en A. Diepenbeek (1994). Zoogdieren van West-Europa. Uitgegeven door de KNNV.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Manger, R. & G. Abbingh (2005). Libellen in Drenthe. Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Drenthe.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2009). Natura 2000-gebieden.(www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)
- Provincie Drenthe (2010). Concretisering EHS 2010 (<http://www.drenthe.info/kaarten/website/fmc2/ehs.html>)
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Uchelen, E. van (2010). Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Van de Wetering, B. (2007). Groene glazenmaker in Drenthe 2006. Landschapsbeheer Groningen (i.o.v. Provincie Drenthe) , Groningen.
- www.waarneming.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE I: KAART POTENTIES POELKIKKER

Quickscan natuurtoets bestemmingsplan Buitenvaart I, Hoogeveen

Poelkikker

LEGENDA

 Potentiëel voortplantingsbiotoop Poelkikker

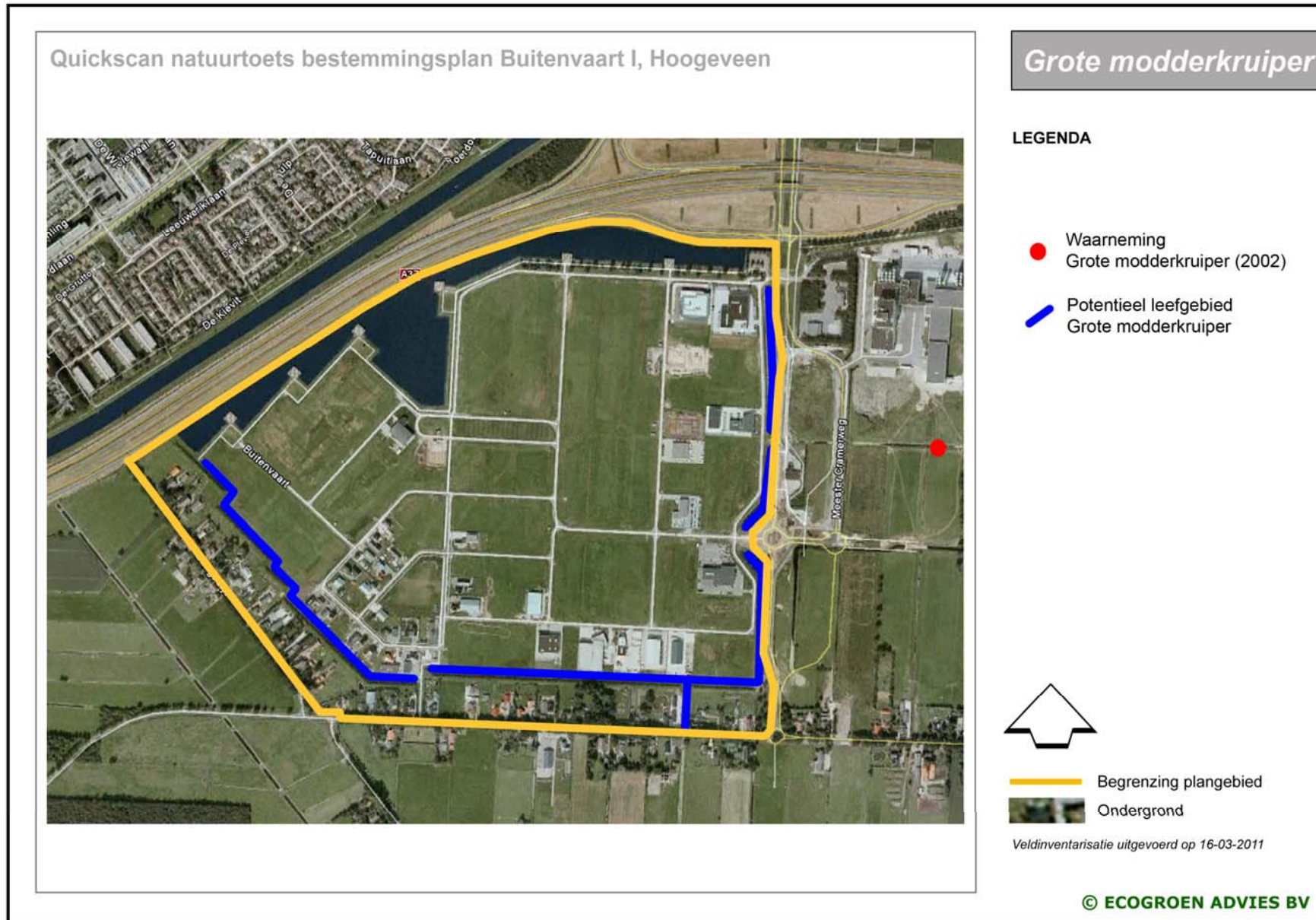

 Begrenzing plangebied

 Ondergrond

Veldinventarisatie uitgevoerd op 16-03-2011

BIJLAGE II: KAART POTENTIES GROTE MODDERKRUIPER

BIJLAGE III: KAART POTENTIES GROENE GLAZENMAKER

Quickscan natuurtoets bestemmingsplan Buitenvaart I, Hoogeveen

Groene glazenmaker

LEGENDA

- Groeiplaats Krabbenscheer (ca. 200 m²)

— Begrenzing plangebied

■ Ondergrond

Veldinventarisatie uitgevoerd op 16-03-2011

BIJLAGE IV: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing

Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling aangepast bij ontheffingsaanvragen voor ruimtelijke ingrepen. Sinds 26 augustus van dat jaar werken we daardoor volgens een nieuw stroomschema (zie volgende pagina). Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren en zijn beschermde soorten aanwezig, dan zijn er vaak twee opties:

- 1) Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld nesten, migratieroutes en foerageergebied. Als u deze veilig stelt door vooraf mitigerende maatregelen te treffen, heeft u mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat uw maatregelen voldoende zijn, kunt u ze vóóraf laten beoordelen door Dienst Regelingen. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.

2) Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen? Dan dient u een reguliere ontheffingsaanvraag in waarbij de onderstaande vragen gesteld worden:

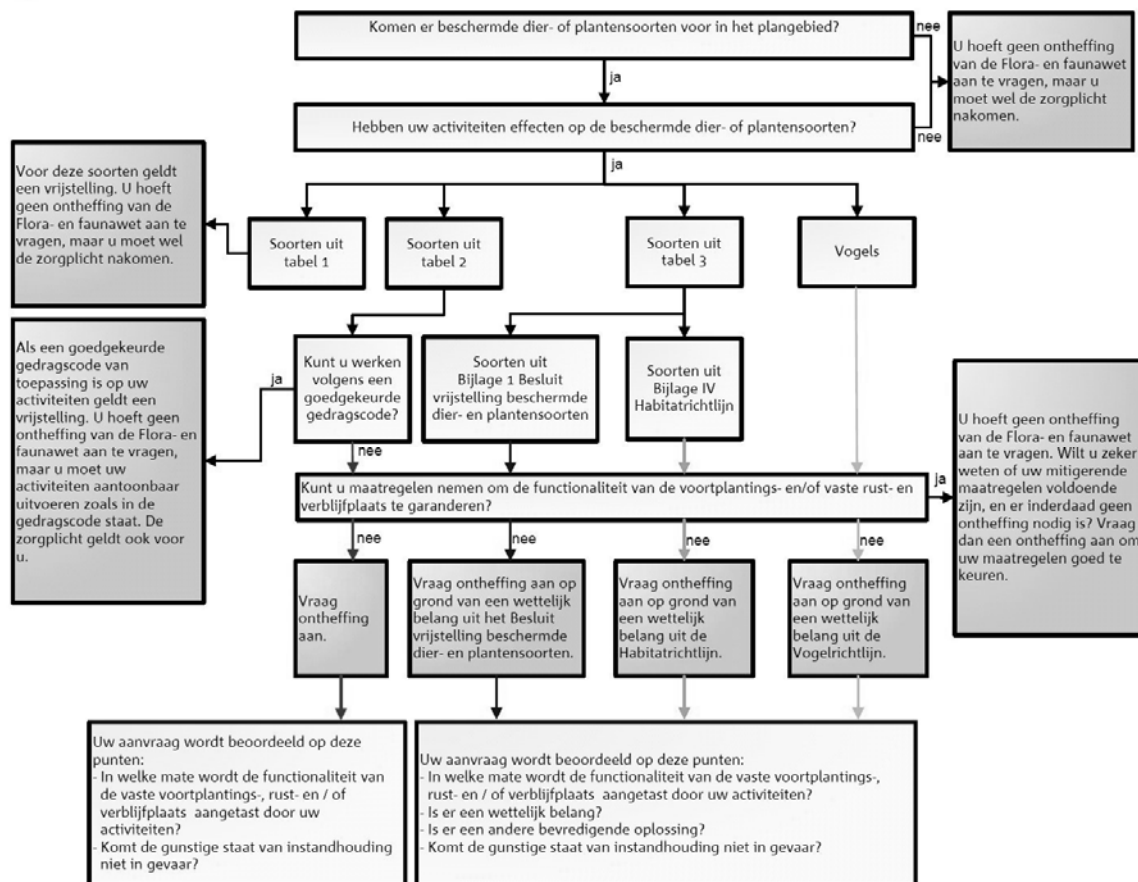
- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Beoordeling Dienst Regelingen

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de praktijk zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing voor die soorten dan ook zeer beperkt, met name voor vogels¹.

Toetsingsschema Flora- en faunawet (Bron: Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet).

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd;

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de Minister van EL&I ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EL&I. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingsdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur. U kunt daar ook verleende ontheffingen inzien.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.